

คู่มือกฐิน

(วิ.มหา. ๕/๓๐๖-๓๒๕)

พระมหาสมปอง มุกฺกิตโต

สถาบันบาลีใหญ่และพระไตรปิฎก วัดวิหารธรรม

๓๓๓ หมู่ ๖ บ้านศรีวิราช ต.โสมเยี่ยม อ.น้ำโสม จ.อุตรธานี

e-Book671

ประวัติ

ความเป็นมาของกฐิน

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ พระเชตวันมหาวิหาร ที่ท่านอนาถปิณฑิกเศรษฐีสร้างถวาย ในเมืองสาวัตถี เมื่อใกล้วันเข้าพรรษาที่ ๑๔ ของพระผู้มีพระภาค ภิกษุภักทวัคคีย์ ๓๐ รูป ล้วนถืออารัญญิกฐุดงค์ บิณฑบาติกฐุดงค์ และเตจิวริกฐุดงค์ ได้ชื่อว่าปาเวยยภิกษุ เพราะเคยจำพรรษาอยู่ที่เมืองปาฐา (บางฉบับว่า ปาเวยยภิกษุ เพราะเคยอยู่เมืองปาวา) ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของแคว้นโกศล ประสงค์จะไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาค พากันเดินทางไกลมุ่งหน้าสู่เมืองสาวัตถี โดยตั้งใจว่าจะไปให้ทันวันเข้าพรรษา แต่เมื่อเดินทางถึงเมืองสาเกตซึ่งอยู่ระหว่างทางก่อนจะถึงเมืองสาวัตถีเพียง ๖ โยชน์เท่านั้น ก็ถึงวันอธิษฐานเข้าพรรษาเสียก่อน จึงได้พากันอยู่จำพรรษาที่เมืองสาเกตนั้น เมื่อออกพรรษาแล้ว ฤดูฝนยังไม่สิ้น มีฝนตกอยู่ทั่วไป ก็พากันรีบเดินทางเหยียบน้ำยาโคลน ฝ่าสายฝนมายังเมืองสาวัตถี ทั้งผ้าถุง ผ้าห่ม และบริขารเปียกน้ำเปื้อนโคลน ไม่มีผ้าผัดเปลี่ยน ก็อุตส่าห์พากันเดินทางจนถึงเมืองสาวัตถี เมื่อมาถึงพระเชตวันมหาวิหารแล้ว ได้รับเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาค ถวายบังคมแล้ว นั่ง ณ ที่สมควร

พระผู้มีพระภาคทรงประพาดิตตามพุทธประเพณีปฏิสันถารกับภิกษุอาคันตุกะเหล่านั้น ทรงไต่ถามถึงความเป็นอยู่และการเดินทางว่า “ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายสบายดีหรือ พอเป็นอยู่ได้หรือ ยังพร้อมเพรียงกัน ร่วมใจกัน ไม่ทะเลาะกัน อยู่จำพรรษาผาสุก และไม่ลำบากในการบิณฑบาตหรือ”

ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลว่า “พวกข้าพระองค์ศบายดี พอเป็นอยู่ได้ มีความพร้อมเพรียงกัน ร่วมใจกัน ไม่ทะเลาะกัน อยู่จำพรรษาผาสุก และไม่ลำบากในการบิณฑบาต พระพุทธเจ้าข้า”

พระผู้มีพระภาคทรงเห็นภิกษุเหล่านั้นมีผ้านุ่ม ผ้าห่ม และบริวาร เปียกน้ำเปื้อนโคลน ไม่มีผ้าเปลี่ยน ทรงเห็นความจำเป็น จึงทรงแสดงธรรมมีกถาเพราะเรื่องนี้เป็นเหตุ รับสั่งกับภิกษุทั้งหลายว่า “ภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้ภิกษุอยู่จำปฐิมพรรษาแล้ว กรานกฐินได้ เมื่อกรานกฐินแล้ว จะได้รับอาณิสงส์ (ต่อจากอาณิสงส์อยู่จำพรรษาเพิ่มขึ้นอีก ๔ เดือน) โดยไม่ต้องอาบัติ ๕ ประการ คือ

๑. สัญจรไปโดยไม่บอกลา
๒. ไปค้างคืนที่อื่นโดยไม่ถือจีวรไปครบไตร
๓. ฉนคณโภชนะ(หรือปรั้มประโภชนะ)ได้
๔. ทรงอดิเรกจีวรได้ตามต้องการ
๕. มีส่วนได้จีวรที่เกิดขึ้นในที่นั้น ๆ” (วิ.มหา. ๕/๓๐๖)

ทรงอนุญาตกฐินตามความจำเป็น

พระผู้มีพระภาค ทรงเห็นความจำเป็น และความลำบากของภิกษุทั้งหลาย ในการแสวงหาผ้ามาตัดเย็บเป็นจีวรเพื่อใช้สอย ความจำเป็นในการสัญจร และความจำเป็นในการฉนภัตตอาหาร จึงทรงอนุญาตให้ภิกษุรับผ้าและกรานกฐิน เพื่อความสะดวกในการสัญจรไปโดยไม่ต้องบอกลา และฉนภัตตอาหารร่วมกับภิกษุอื่นเป็นคณะได้

ความจำเป็นเกี่ยวกับจิวร ๓ อย่าง

๑. ในสิกขาบทที่ ๑ แห่งจิวรวรรค นิสัคคียปาจิตติย พระผู้มีพระภาคทรงประทับโทษไว้ว่า “**ภิกษุจะมีอดิเรกจิวร (จิวรที่เกินไตรจิวร) โดยไม่อธิษฐานหรือไม่ทำวิกัปป์ ได้เพียง ๑๐ วัน ถ้าเกินกำหนด ต้องอาบัตินิสัคคียปาจิตติย**” ทรงเห็นว่ามีความจำเป็นตามสิกขาบทนี้ จึงทรงอนุญาตให้ภรรณกฐินเพื่อให้ได้อานิสงส์ โดยมีอดิเรกจิวรได้ตามต้องการ เป็นระยะเวลา ๔ เดือน ตั้งแต่กลางเดือน ๑๒ ถึงกลางเดือน ๔

๒. ในสิกขาบทที่ ๒ แห่งจิวรวรรค นิสัคคียปาจิตติย พระผู้มีพระภาคทรงประทับโทษไว้ว่า “**ภิกษุอยู่ปราศจากไตรจิวร แม้คืนเดียว ต้องอาบัตินิสัคคียปาจิตติย**” เมื่อออกพรรษาแล้ว ๑ เดือน ภิกษุจะเดินทางไปค้างแรมต่างถิ่น ต้องนำจิวรติดตัวไปให้ครบไตรเพื่อไม่ให้ต้องอาบัติ มีความลำบากในการเดินทาง ทรงเห็นว่ามีความจำเป็นตามสิกขาบทนี้ จึงอนุญาตให้ภรรณกฐิน เพื่อให้ได้อานิสงส์ โดยไม่ต้องนำจิวรติดตัวไปให้ครบไตร เป็นระยะเวลา ๔ เดือน ตั้งแต่กลางเดือน ๑๒ ถึงกลางเดือน ๔

๓. ในสิกขาบทที่ ๓ แห่งจิวรวรรค นิสัคคียปาจิตติย พระผู้มีพระภาคทรงประทับโทษไว้ว่า “**นอกจิวรกาล ภิกษุรับจิวร หรือผ้าสำหรับทำเป็นจิวรไว้เกิน ๑ เดือน ต้องอาบัตินิสัคคีย-ปาจิตติย**” ทรงเห็นว่ามีความจำเป็นตามสิกขาบทนี้ จึงอนุญาตให้ภรรณกฐินเพื่อให้ได้อานิสงส์ โดยให้รับจิวรที่เกิดขึ้นในที่นั้นๆได้ เป็นระยะเวลา ๔ เดือน ตั้งแต่กลางเดือน ๑๒ ถึงกลางเดือน ๔

ความจำเป็นเกี่ยวกับการสัจจร ๑ อย่าง

ในสิกขาบทที่ ๖ แห่งอเจลกวรรค ปาจิตติยฺ พระผู้มีพระภาคทรงปรบโทษไว้ว่า “**ภิกษุรับนิมนต์ฉันภัตตาหารไว้แล้ว ไปที่อื่นก่อนหรือหลังฉันภัตตาหาร โดยไม่ได้บอกลา ต้องอาบัติปาจิตติยฺ**” ทรงเห็นว่าจะมีความจำเป็นตามสิกขาบทนี้ จึงอนุญาตให้ภิกษุไปรับนิมนต์เพื่อให้อาหารสงฆ์ โดยสัจจรไปที่อื่นก่อนหรือหลังฉันภัตตาหารโดยไม่ต้องบอกลา เป็นระยะเวลา ๔ เดือน ตั้งแต่กลางเดือน ๑๒ ถึงกลางเดือน ๔

ความจำเป็นเกี่ยวการฉัน ๑ อย่าง

ในสิกขาบทที่ ๒ แห่งโภชนวรรค ปาจิตติยฺ พระผู้มีพระภาคทรงปรบโทษไว้ว่า “**ภิกษุฉันคนโภชนะ คือฉันอาหารอย่างเดียวกัน สำหรับเดียวกัน ที่เดียวกัน ต้องอาบัติปาจิตติยฺ**” ทรงเห็นว่าจะมีความจำเป็นตามสิกขาบทนี้ จึงอนุญาตให้ภิกษุไปรับนิมนต์เพื่อให้อาหารสงฆ์ โดยฉันคนโภชนะได้ เป็นระยะเวลา ๔ เดือน ตั้งแต่กลางเดือน ๑๒ ถึงกลางเดือน ๔

พึงทราบว่

อาบัติสงฆ์ของกฐินทั้ง ๕ ข้อนี้ เป็นอาบัติสงฆ์ต่อยอดจากการอยู่จำพรรษาต้นไม้ขาด เพราะเป็นอาบัติสงฆ์ ๕ ข้อเช่นเดียวกัน

ความหมายของคำว่า “กฐิน”

คำว่า “กฐิน” หรือ “กถิน” ซึ่งเขียนได้ทั้ง กฐ และ กถ มีความหมาย ๓ อย่าง คือ

๑. กฐิน มีความหมายว่า **มั่นคง** เพราะสามารถทำอานิสงส์ที่ได้จากการอยู่จำพรรษา ๕ ประการ ๑ เดือน และได้จากการกรานกฐินต่อไปอีก ๔ เดือน รวมเป็น ๕ เดือน (ถึงกลางเดือน ๔)

๒. กฐิน มีความหมายว่า **ควรสรรเสริญ** เพราะบัณฑิตทั้งหลาย มีพระพุทธเจ้าเป็นต้นสรรเสริญว่าดี ภิกษุผู้มีความจำเป็นเรื่องผ้า มีความรู้ มีความสามารถ จะกระทำได้

๓. กฐิน มีความหมายว่า **ไม้สะดึง** (ไม้ซึ่งดิ่ง) ซึ่งเป็นไม้ที่ภิกษุทำขึ้น เพื่อชิงผ้าในเวลา กะ ตัด เนา และเย็บผ้าให้เป็นจีวร

ดังนั้น ทายกทายิกาผู้มีศรัทธา นำผ้าจีวรเพื่อกฐินไปทอดถวายแก่ภิกษุผู้จำพรรษาถ้วนไตรมาส จึงชื่อว่า ได้ทำสิ่งที่มั่นคง ทำสิ่งที่บัณฑิตสรรเสริญ และมีความเอื้อเฟื้อต่อพระธรรมวินัย

ช่วงเวลาทอดกฐิน (กาลทาน)

ระยะเวลาที่ทายกทายิกาจะสามารถนำผ้าจีวรไปถวายเพื่อทอดกฐินได้นั้น มีเพียง ๑ เดือน คือตั้งแต่หลังวันออกพรรษา คือแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ เท่านั้น ก่อนหรือหลังจากนี้ จะถวายผ้าเพื่อทอดกฐินไม่ได้เลย

ผ้าที่จะทอดกฐินได้

ผ้าที่จะนำไปถวายทอดกฐินได้ คือ ผ้าใหม่ ผ้ากลางเก่ากลางใหม่ ผ้าเก่าที่ซักสะอาดดีแล้ว ผ้าบังสุกุล หรือผ้าที่นำมาจากร้านค้าในตลาด เป็นต้น

ผ้าที่ทอดกฐินไม่ได้

ผ้าที่นำไปถวายทอดกฐินไม่ได้ คือ ผ้ายืมเขามา ผ้าที่ได้มาโดยมิชอบ ผ้าของภิกษุที่เป็นนิสัคคีย์ ผ้าไม่มีฉันท์ หรือมีฉันท์ไม่ถึง ๕ เป็นต้น

บุคคลที่จะทอดกฐินได้

ผู้ที่สามารถทอดถวายผ้าเพื่อกฐินได้ คือ สหธรรมิก ๕ (ได้แก่ ภิกษุ ภิกษุณี ลิกขมานา สามเณร สามเณรี) ทายก หรือ ทายิกาคนใดคนหนึ่ง หรือแม้แต่เทวดา

ขั้นตอนการทอดกฐิน

ทายกทายิกาผู้ประสงค์จะถวายผ้าเพื่อกฐิน เมื่ออรุณขึ้นแล้ว ควรน้อมผ้าที่มีประมาณพอที่จะทำเป็น **สังฆาฏิ** (ผ้าห่มซ้อน), **อุตตราสงค์** (ผ้าจีวร), หรือ **อันตราวาสก** (ผ้าสบง) ผืนใดผืนหนึ่ง หรือทั้ง ๓ ผืน เข้าไปถวายแก่สงฆ์

ขั้นตอนการตัดเย็บผ้ากฐิน

ทายกทายิกาผู้มีศรัทธา เมื่อนำผ้าเพื่อกฐินไปทอดถวายแก่พระสงฆ์แล้ว หากผ้านั้นยังไม่ได้ตัดเย็บให้สำเร็จเป็นจีวร ควรถามพระสงฆ์ว่า ท่านต้องการไม้บรรทัด มีดตัด ด้าย เข็ม และน้ำย้อมสักเท่าไร จึงจะเพียงพอต่อการ กะ ตัด เน่า เย็บ และย้อม หรือควรถามถึงจำนวนพระภิกษุสงฆ์ที่จะช่วยกันตัดเย็บจีวร เพื่อจะได้คอยเผื่ออุปถัมภ์อยู่ใกล้ๆ คอยถวายภัตตาหาร และน้ำปานะ จนกว่าพระภิกษุสงฆ์จะตัดเย็บจีวรเสร็จ หากผ้าที่นำไปทอดถวายนั้น ตัด เย็บ และย้อม ทำเป็นจีวรเรียบร้อยแล้ว กิจที่ควรทำเหล่านี้ก็ไม่จำเป็น

พระสงฆ์ควรยกจีวรกฐินให้แก่ภิกษุรูปใด

เมื่อพระสงฆ์ช่วยกัน กะ ตัด เน่า เย็บ และย้อม ทำผ้าที่ทายกทายิกาน้อมมาทอดถวาย ให้เป็นจีวรเสร็จแล้ว พร้อมใจกันยกจีวรนั้นให้แก่ภิกษุใด ภิกษุนั้นควรเป็นผู้กรานกฐิน

ภิกษุผู้อยู่ในเกณฑ์ได้รับการพิจารณา

ภิกษุผู้่อธิษฐานเข้า**ปฐิมพรรษา** (พรรษาต้น) ได้แก่ ภิกษุผู้่อธิษฐานเข้าพรรษากลางเดือน ๘ คือวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถ้าเป็นปีที่มีเดือน ๘ สองหน ต้องเป็นวันแรม ๑ ค่ำ ของเดือน ๘ หลัง และพิจารณาออกพรรษากลางเดือน ๑๑ จึงจะนับว่า ได้จำพรรษาครบ ๓ เดือน เป็นผู้อยู่ในเกณฑ์จะได้รับเลือกให้เป็นผู้กรานกฐิน และได้รับอานิสงส์ของกฐินนั้น

ภิกษุผู้ไม่เข้าเกณฑ์การพิจารณา

ส่วนภิกษุผู้อธิษฐานเข้า**ปัจฉิมพรรษา** (พรรษาหลัง) ได้แก่ ภิกษุผู้อธิษฐานเข้าพรรษากลางเดือน ๙ คือวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๙ และพิจารณาออกพรรษากลางเดือน ๑๒ แม้จะจำพรรษาครบ ๓ เดือนก็ตาม ไม่อยู่ในเกณฑ์จะได้รับเลือกให้เป็นผู้กรานกฐิน และไม่ได้รับอานิสงส์ของกฐินนั้น

แม้ภิกษุผู้มีพรรษาขาด คือจำพรรษาไม่ตรงปริมพรรษา จะไม่อยู่ในเกณฑ์ได้รับเลือกให้เป็นผู้กรานกฐิน และไม่ได้อานิสงส์ของกฐินนั้น แต่สามารถร่วมเป็นคณปุระกะให้เต็ม ๕ รูปได้ และจะได้รับเครื่องไทยธรรมเท่าที่ทายกทายิกาน้อมถวาย

สามเณรที่อยู่ในเกณฑ์การพิจารณา

แม้สามเณรผู้อยู่ในวัดนั้น เมื่อมีอายุครบ ๒๐ ปี และได้อุปสมบทเป็นภิกษุในระหว่างกลางพรรษา เมื่อพิจารณาออกพรรษา ก็นับว่าเป็นภิกษุ ๑ พรรษา จึงอยู่ในเกณฑ์จะได้รับเลือกให้เป็นผู้กรานกฐิน และได้รับอานิสงส์ของกฐินนั้นด้วย

วิธีพิจารณาหาผู้กรานกฐิน

เมื่อสงฆ์จะเริ่มพิจารณา เพื่อยกจีวรกฐินให้แก่ภิกษุรูปใดให้เป็นผู้กรานกฐิน ควรเลือกภิกษุผู้มีจีวรเก่า มีจีวรขาด และมีความเข้าใจในองค์คุณสมบัติ ๘ ประการ คือ ฐูปุพพกกิจ เป็นต้น ขึ้นเป็นอันดับแรก

ถ้าภิกษุผู้มีจีวรเก่าหรือจีวรขาดนั้น ไม่รู้บุพพกรรมเป็นต้น สงฆ์ยังต้องการยกให้แก่ภิกษุรูปนั้น ควรมอบหมายให้พระเถระผู้มีความรู้ในองค์คุณสมบัติ ๘ ประการ มาคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือในวิธีการต่าง ๆ แล้วจึงมอบให้

หากไม่มีภิกษุผู้มีจีวรเก่าหรือจีวรขาด สงฆ์ควรยกจีวรกฐินนั้น ให้แก่พระเถระผู้ใหญ่ที่มีหมู่คณะมาก ซึ่งจะสามารถกระทำกฐินต์ถาวรกิจให้เสร็จในวันนั้น

หากพระเถระผู้ใหญ่ ไม่สามารถทำให้เสร็จในวันนั้นได้ แต่พระผู้น้อยสามารถ สงฆ์ก็ควรยกจีวรกฐินให้พระผู้น้อยนั้น

เมื่อสงฆ์จะยกผ้าจีวรกฐินให้แก่ภิกษุผู้ได้รับเลือกแล้ว ควรยกให้ด้วยอัญญัติพุทธियกรรมวาจา ในเขตสีมา หากในวัดนั้นไม่มีสีมา ต้องนำจีวรเพื่อกฐินผืนนั้นไปยังวัดที่มีสีมา แล้วทำสังฆกรรมสวดอัญญัติพุทธियกรรมวาจาที่นั่น แต่เวลากรานกฐิน ต้องกลับมากรานในเขตวัดที่ตนจำพรรษาเท่านั้น ภิกษุทุกรูปต้องร่วมกันกรานในที่แห่งเดียวกัน

คุณสมบัติ ๘ ประการ

ภิกษุผู้จะกรานกฐิน ต้องรู้คุณสมบัติ ๘ ประการ ดังนี้

๑. **รู้บุพพกิจ** คือ ต้องรู้จักที่จะต้องทำเป็นอันดับแรก ได้แก่ การซักผ้า กะขนาดผ้า ตัดผ้า เน่าผ้า เย็บผ้า ย้อมผ้า และทำกัปปพินทุผ้า (เครื่องหมายว่าสมควร)

๒. **รู้วิธีถอนยกเล็กจิวรเก่า** ได้แก่ การถอนผ้าสังฆาฏิ ถอนจิวร หรือถอนสบง ผืนเก่า

๓. **รู้วิธีอธิษฐานใช้จิวรใหม่** ได้แก่ การอธิษฐานใช้สังฆาฏิ จิวร หรือสบง ผืนใหม่

๔. **รู้วิธีการกฐิน** ได้แก่ วิธีการกฐิน คำกรานกฐิน ให้ เป็นสังฆาฏิ จิวร หรือสบง

๕. **รู้เงื่อนไข** (คือมาติกา) ในการถอนหรือยกเล็กกฐิน ๘ อย่าง คือ (๑) ยกเล็กโดยหลักไป (๒) ยกเล็กโดยทำจิวรสำเร็จ (๓) ยกเล็กโดยตกลงใจ (๔) ยกเล็กโดยจิวรเสียหาย (๕) ยกเล็ก โดยได้ยินข่าวของการยกเล็ก (๖) ยกเล็กโดยสิ้นหวังจะได้จิวร (๗) ยกเล็กโดยพ้นกำหนดเวลา (๘) ยกเล็กพร้อมกันกับภิกษุ ๕ ท่านหลาย

๖. **รู้เหตุที่ทำให้อาณิสงส์กฐินคงอยู่** ได้แก่ รู้ปติโพธ ๒ อย่าง คือ อาวาสปติโพธ และจิวรปติโพธ

๗. **รู้วิธีการถอนหรือยกเล็กกฐิน ๒ อย่าง** คือ ยกเล็ก ด้วยมาติกา ๘ และยกเล็กด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา

๘. **รู้อาณิสงส์กฐิน ๕ ประการ** คือ สัญจรไปโดยไม่ต้อง บอกลา ไปค้างคืนที่อื่นโดยไม่ต้องถือจิวรไปครบไตร ฉันทคุณโภชนะ หรือปรัมประโภชนะได้ มือติเรกจิวรได้ตามต้องการ และมีส่วนได้ จิวรที่เกิดขึ้นในที่นั้น

จำนวนภิกษุที่จะกรานกฐิน

ภิกษุที่จะกรานกฐินได้นั้น ต้องมีจำนวน ๕ รูปขึ้นไป ถ้าภิกษุผู้เข้าปุริมพรรษาครบ ๓ เดือน มีไม่ถึง ๕ รูป ให้นิมนต์ภิกษุผู้เข้าปัจฉิมพรรษามาเป็นคณปุระกะ (ให้เต็มจำนวน ๕ รูป) ถ้าในวัดของตนมีภิกษุไม่ถึง ๕ รูป ให้นิมนต์ภิกษุจากวัดอื่นมาเป็นคณปุระกะหรือมาแนะนำวิธีกรานกฐินได้

แต่ทั้งหมดนี้ ภิกษุผู้เข้าปัจฉิมพรรษา ภิกษุผู้มีพรรษาขาด และภิกษุผู้มาจากวัดอื่น จะไม่ได้รับอานิสงส์ของกฐินครั้งนี้ จะได้รับเพียงเครื่องไทยธรรมที่เขาจัดถวายเท่านั้น

ภิกษุรูปเดียวก็รับกฐินได้

หากในวัดนั้น มีภิกษุจำพรรษาอยู่รูปเดียว แต่ทายกทายิกาประสงค์จะถวายผ้าเพื่อกฐิน นำผ้ามากกล่าวคำถวายว่า “ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าเพื่อกฐินแต่พระสงฆ์” พระผู้มีพระภาคก็ทรงอนุญาตให้ยกจีวรทั้งหมดนั้นแก่เธอรูปเดียว จนกว่ากฐินจะเดาะ การทำสังฆกรรมสวดกฐิน ต้องนิมนต์ภิกษุจากวัดอื่นมาให้ครบ ๕ รูปขึ้นไป จึงสำเร็จได้

การทำสังฆกรรม ยกเว้นปาติโมกข์ ภิกษุ ๕ รูปขึ้นไปจึงทำได้ น้อยกว่านั้นทำไม่ได้ แม้กฐินก็ต้องสวดญัตติทุติยกรรมวาจาในสงฆ์ ๕ รูปขึ้นไป

วิธีการกรานกฐิน

ภิกษุผู้ได้รับจีวรเพื่อกฐินแล้ว ต้องการจะกรานกฐิน ควรให้ประชุมสงฆ์ก่อนแล้ว ทำตามขั้นตอนของวิธีการกรานกฐิน ดังนี้

๑. ถ้าเป็นผ้าสังฆาฏิห่มซ้อนในฤดูหนาว ก็ให้ถอนสังฆาฏิ
ผืนเดิม ด้วยคำว่า

อิมัง สังฆาฏิง ปัจจุทระรามิ.

ข้าพเจ้าถอนผ้าสังฆาฏิผืนนี้”

๒. ทำเครื่องหมายไว้ที่มุมสังฆาฏิผืนใหม่ ด้วยคำว่า

อิมัง กัปปะพินทุง กะโรมิ.

ข้าพเจ้าทำเครื่องหมายอันสมควรนี้ไว้

๓. อธิษฐานผ้านั้นเป็นสังฆาฏิ ด้วยคำว่า

อิมัง สังฆาฏิง อะธิฐฐามิ.

ข้าพเจ้าอธิษฐานใช้ผ้าสังฆาฏิผืนนี้”

ผ้าจีวรสำหรับห่ม ให้เปลี่ยนจากคำว่า

สังฆาฏิง เป็น อุตตะราสังคัง

ผ้าสบงสำหรับนุ่ง ให้เปลี่ยนจากคำว่า

สังฆาฏิง เป็น อันตะระวาสะกัง

วิธีที่เหลือทำเช่นเดียวกัน

๔. กรานให้เป็นผ้ากฐินด้วยสังฆาฏิผืนใหม่ว่า

อิมายะ สังฆาฎิยา กะฐินัง อัตถะรามิ.

ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้าสังฆาฏิผืนนี้”

กรานให้เป็นกฐินด้วยผ้าจีวรสำหรับห่มว่า

อิมินา อุตตะราสังเคนะ กะฐินัง อัตถะรามิ.

ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้าจีวรผืนนี้”

กรานให้เป็นกฐินด้วยผ้าสบงสำหรับนุ่งว่า

อิมินา อันตะระวาสะเกนะ กะฐินัง อັตตะรามิ.

ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้าสบงผืนนี้”

วิธีอนุโมทนากฐิน

ภิกษุผู้กรานกฐิน เมื่อกรานกฐินเสร็จแล้ว ให้นุ่ง หรือห่มผ้า กฐินเฉวียงบ่า เข้าไปหาพระสงฆ์ นั่งกระโหย่ง ประนมมือแล้ว กล่าว อาราธนาให้สงฆ์อนุโมทนากฐินด้วยคำว่า

อັตตะตัง ภันเต (อาวุโส) สังฆัสสะ กะถินัง, อัมมิโก กะถินัตถาโร, อะนุโมทะตะ.

(แปล) ท่านผู้เจริญทั้งหลาย (ท่านผู้มีอายุทั้งหลาย) ข้าพเจ้า กรานกฐินของสงฆ์แล้ว การกรานกฐินเป็นไปโดยถูกต้องชอบธรรม ขอท่านทั้งหลายจงอนุโมทนาเถิด

ภิกษุทั้งหลายที่เหลือจากภิกษุกรานกฐิน (เฉพาะจำพรรษา ร่วมอาวาสเดียวกัน) ฟังอนุโมทนาว่า

อັตตะตัง ภันเต (อาวุโส) สังฆัสสะ กะถินัง, อัมมิโก กะถินัตถาโร, อะนุโมทามิ.

(แปล) ท่านผู้เจริญ (ท่านผู้มีอายุ) ท่านได้กรานกฐินของ สงฆ์แล้ว การกรานกฐินเป็นไปโดยถูกต้องชอบธรรม ข้าพเจ้า ขอนุโมทนา

กฐินนี้ สงฆ์ทั้งหมดไม่ได้กราน คณะก็ไม่ได้กราน ภิกษุรูป เดียวเท่านั้นได้กรานผ้ากฐินที่สงฆ์ยกให้ด้วยญัตติทุติยกรรมวาจา

แต่เพราะสงฆ์ได้อนุโมทนา คณะได้อนุโมทนา จึงชื่อว่า สงฆ์
ได้กรานกฐินแล้ว คณะก็ได้กรานกฐินแล้ว แม้ภิกษุรูปหนึ่งก็ได้
กรานกฐินแล้ว

เครื่องบริวารกฐินจะตกเป็นของใคร

สิ่งของอันเป็นเครื่องบริวารของกฐินนั้น จะตกเป็นของใคร ?

หากทายกทายิกาประสงค์ถวายแก่ภิกษุผู้ครองกฐิน ย่อม
ตกเป็นของภิกษุผู้ครองกฐินเพียงรูปเดียว

หากทายิกาประสงค์ถวายแก่สงฆ์ ก็ควรแจกจ่ายถวายแก่
ภิกษุที่จำพรรษาด้วยกันให้ทั่วถึงทุกรูป ยกเว้นเครื่องครุภัณฑ์ ที่
จะต้องเก็บไว้เป็นของกองกลาง เพื่อประโยชน์ร่วมกันของพระสงฆ์

ชาวบ้านเอาเครื่องบริวารกฐินได้ไหม

เครื่องอุปกรณ์สิ่งของอันเป็นบริวารกฐิน เช่น ภาชนะใส่
อาหาร กล้วย อ้อย มะพร้าว เป็นต้น หรือสิ่งของอื่นใด ที่กล่าว
คำถวายแก่สงฆ์แล้ว ทายกทายิกาหรือชาวบ้านผู้มาร่วมงานทอด
กฐิน แม้จะอยากได้เครื่องบริวารกฐินเหล่านั้นไว้เป็นที่ระลึก ก็ไม่
ควรถือวิสาสะหยิบถือเอานั่นเอง โดยสงฆ์ยังไม่ได้อนุญาตว่าให้

หากขึ้นถือเอาก่อนอนุญาต เพราะความเห็นแก่ได้ ก็จะเป็น
บาปเป็นกรรม เทียบเท่าขโมยของสงฆ์ มีโทษถึงตกนรก

พระสงฆ์ควรมีเมตตาว่ากล่าวตักเตือน อย่าให้พลั้งเผลอ

อานิสงส์ของกฐิน

เมื่อภิกษุสงฆ์ได้กรานกฐินแล้ว อนุโมทนากฐินแล้ว ย่อมได้รับอานิสงส์ ๕ ประการ ดังกล่าวมาแล้ว (ในหน้า ๒)

ส่วนทายกทายิกาผู้มีศรัทธา แม้ถวายทานธรรมดาก็ได้อานิสงส์มากอยู่แล้ว ยิ่งได้ถวายกฐินทานที่ทำได้ยาก ให้อานิสงส์มั่นคงยาวนาน ทั้งบัณฑิตมีพระพุทธรูปเจ้าเป็นต้นสรรเสริญ ก็จะได้รับมหาผลอานิสงส์จนไม่สามารถจะพรรณนาให้สิ้นสุดได้ **“หากปรารถนาในสิ่งที่ได้ยาก ย่อมได้โดยง่าย”** ดังนั้น เมื่อได้ถวายผ้ากฐินแล้ว ควรยังจิตของตนให้ยังมีศรัทธาไม่จางคลาย จักมีความปิติ ยินดี ร่าเริง อาจหาญ และเบิกบานอยู่เป็นนิจ จึงได้ชื่อว่า เป็นผู้ได้เสวยมหาอานิสงส์ อันได้จากการทอดถวายผ้ากฐิน ๑๐ ประการ คือ

๑. ได้เกิดเป็นมนุษย์
๒. ได้พบพระพุทธรูปศาสนา
๓. ได้มีศรัทธามั่นคงในพระรัตนตรัย
๔. ได้เป็นผู้ชวนชวายเป็นการสั่งสมบุญกิริยา
๕. ได้เป็นผู้มีใจใคร่ศึกษาและฟังธรรม
๖. ได้เป็นผู้นำของคนดีทั้งหลาย
๗. ได้สำเร็จความมุ่งหมายอันปรารถนามานาน
๘. ได้อริยทรัพย์พร้อมด้วยญาติมิตรและบริวาร
๙. ได้รอดพ้นจากภัยใหญ่ในวิภวภูตสังสาร
๑๐. และได้บรรลุผลนิพพานต่อหน้าพระพุทธรูป

ภาคปฏิบัติ

คำถวายผ้ากฐิน

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ. (๓ จบ)

มะยัง ภันเต, กัมมัญจะ, กัมมะณะลัญจะ, สัททะหิตวา,
สะมะจิตตา, สะมะสัทธา, สะมะฉันทา, สังสาระวัฏฏะทุกขะโต,
โมจะนัตถายะ, นิพพานัสสะ, สัจฉิกระณะนัตถายะ, อิมัง
สะปะริวารัง, กะฐินะจีวะรัง (ผ้ายังไม่ได้ตัดเย็บว่า กะฐินะจีวะระ-
ทุสสัง), ภิกขุสังฆัสสะ, เทมะ. อิมินา จีวะเรนะ (จีวะระ-
ทุสเสนะ), กะฐินัง อัตถะระตุ.

อิทัง โน ปุณฺณัง, นิพพานัสสะ, ปัจจะโย โหตุ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, เชื่อกรรมดี,
และผลของกรรมดี, มีจิตศรัทธาเสมอกัน, มีความยินดีเสมอกัน,
ขอทอดถวาย, ซึ่งผ้าจีวรเพื่อกฐินนี้, แต่พระภิกษุสงฆ์, เพื่อเป็น
ปัจจัยแห่งความหลุดพ้น, จากทุกขีในวัฏฏสงสาร, และเพื่อทำให้
แจ้งพระนิพพาน. ขอพระภิกษุสงฆ์, จงกรานกฐิน, ด้วยผ้าจีวร
(ด้วยผ้าเพื่อจีวร) นี้เถิด

ขอบุญนี้ จงเป็นปัจจัยแห่งพระนิพพาน แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย
เทอญ.

(แล้วน้อมผ้าไตรจีวรทั้งหมด ประเคนแต่พระภิกษุสงฆ์)

คำอุปโลกกฐิน

ผ้ากฐินทาน พร้อมเครื่องบริวารทั้งปวงเหล่านี้ เป็นของ

ผู้มีศรัทธาแรงกล้า พร้อมเพรียงกันมาทอดถวาย แต่พระภิกษุสงฆ์
ผู้อยู่จำปริมพรรษา ถ้วนไตรมาสถ์ในอาวาสนี้

ก็แล ผ้ากฐินทานนี้ คณะเจ้าภาพได้ทอดถวายไว้แล้ว ใน
ท่ามกลางประชุมสงฆ์ โดยไม่ได้เจาะจงว่า เป็นของพระภิกษุรูปใด

พระผู้มีพระภาค ทรงอนุญาตไว้ว่า พระสงฆ์จงอนุญาต ให้
ผ้าจีวรนี้แก่ภิกษุรูปหนึ่ง เพื่อกระทำกฐินัตถการกิจ ให้ถูกต้องตาม
พระบรมพุทธานุญาต

พระอรรถกถาจารย์ ผู้รู้ในพุทธานุญาต ได้สังวรณาไว้ว่า
ภิกษุรูปใด มีศีลดี มีความรู้ดี มีสติ มีปัญญา รู้ธรรม ๘ ประการ
มีบุพกิจเป็นต้น ภิกษุรูปนั้น เป็นผู้มีความสามารถ กระทำกฐินัตถ
การกิจให้สำเร็จได้

บัดนี้ พระสงฆ์พิจารณาเห็นสมควร ยกผ้ากฐินทานนี้ให้แก่
ภิกษุรูปใด ขอสงฆ์จงพร้อมใจกันยกให้แก่ภิกษุรูปนั้น ด้วยญัตติ-
หุติยกรรมวาจา ในเขตสีมา เทอญ

ถ้าพระภิกษุรูปใด เห็นว่าไม่สมควรแล้วไซ้ จงทักท้วงขึ้น
ในท่ามกลางระหว่างสงฆ์ (หยุดฟังครูหนึ่ง)

ถ้าเห็นว่าสมควรแล้วไซ้ จงให้สัตตัตถญา สาธุการ ๓ ครั้ง
โดยพร้อมกันเทอญ สาธุ สาธุ สาธุ

(พระสงฆ์จักประชุมกระทำกฐินัตถการกิจให้เสร็จภายในวันนั้น)

คำอนุโมทนา

ยถา วาริวหา ปุรา, ปริปุเรนฺติ สาคร,

ห้วงน้ำที่เต็มย่อมยังสมุทรสาครให้บริบูรณ์ได้ ฉนฺโต,

เอวเมว อิโต ทินฺนํ, เปตานิ อุกกปฺปติ,

ทานที่ท่านอุทิศให้แล้วแต่โลกนี้, ย่อมสำเร็จประโยชน์
แก่ผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้ว ได้ฉนนัน,

อิจฺจิตํ ปตฺถิตํ ตุมฺหํ, ชิปปเมว สมิชฺฌตฺ,

ขออิฏฐุผลที่ท่านปรารถนาแล้วตั้งใจแล้ว, จงสำเร็จโดยจับปล้น

สพฺเพ ปุเรนฺตุ สงกฺกปา, จนฺโท ปณฺณรโส ยถา,

มณฺโฆติโรโส ยถา.

ขอความดำริทั้งปวงจงเต็มที, เหมือนพระจันทร์วันเพ็ญ,
เหมือนแก้วมณีอันสว่างไสวควรยินดี

สพฺพิติโย วิวชฺชนฺตุ, สพฺพโรโค วินสฺสตฺ,

ความจัญไรทั้งปวงจงบ่ราคไป, โรคทั้งปวงของท่านจงหาย,

มา เต ภวตฺวณฺตราโย, สุขี ทีฆายุกุ ภว,

อันตรายอย่ามีแก่ท่าน, ท่านจงเป็นผู้มีความสุขมีอายุยืน,

อภิวาทนสึลิสฺส, นิจฺจํ วุฑฺฒาปจายิโน,

จตฺตาริ ธมฺมา วฑฺฒนฺติ, อายุ วณฺโณ สุขํ พลํ.

ธรรมสี่ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ, ย่อมเจริญแก่
บุคคลผู้มีปรกดีไหว้กราบ, มีปรกดีอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่เป็นนิตย์

กาลทานสูตร

กาเล ทะทันติ สะปัญญา, ะทัณฺณู วิตะมัจฉะรา,
 ทายกทายิกาผู้มีปัญญา, ปราศจากความตระหนี่,
 รู้ความประสงค์ของภิกษุทั้งหลาย,
 ย่อมถวายทานในกาลอันควร,

กาเลนะ ทินนัง อะริเยสุ, อชฺชุกฺเตสุ ตาทิสฺสุ,
 ทานที่ถวายถูกกาล, ในพระอริยเจ้าทั้งหลาย,
 ผู้ประพฤติตรงคงที่,

วิปะสันนะมะนา ตัสสะ, วิปฺปลา โหติ ทักขิณา,
 ทำให้มีใจเบิกบาน, ทักขิณาทานของผู้นั้นย่อมมีผลไพบูรณ์,

เย ตัตตะ อะนุโมทนต์ิ, เวยยาวัจจัง กะโรนติ วา,
 เหล่าชนผู้ร่วมอนุโมทนา, หรือช่วยชวนชวายเป็นทานนั้น,

นะ เตะนะ ทักขิณา โอนา, เตปิ ปุญฺญัสสะ ภาคิโน,
 ไม่เป็นเหตุให้ทักขิณาทานนั้นพร่องไป,
 แม้ผู้ชวนชวายเป็นทานนั้น, ย่อมเป็นผู้มีส่วนแห่งบุญนั้นด้วย

ตัสฺมา ทะเท อัมปะฏิวานะจิตโต, ยัตตะ ทินนัง มหัพพะลัง,
 เพราะฉะนั้น, เมื่อบุคคลมีจิตมุ่งมั่นในการให้,
 ทานที่เขาให้ในบุญเขต, ย่อมมีผลอันใหญ่หลวง,

ปุญฺญานิ ปะระโลกัสฺมิง, ปะติฏฺฐา โหนติ ปาณินัง.
 บุญที่ได้ทำแล้ว, ย่อมเป็นที่พึ่งของสัตว์ทั้งหลาย,
 ในกาลข้างหน้า ตลอดไป.

สัพพมังคลคาถา

ภาวตุ สัพพมังคลี, รกขนตุ สัพพเทวดา,

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน, ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน

สัพพพุทธานุภาเวน, สัพพธมฺมานุภาเวน,

สัพพสงฆมานุภาเวน, สทา โสตุถิ ภวนตุ เต.

ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้า, พระธรรม, และพระสงฆ์ทั้งปวง,

ขอความสวัสดิ์ดีทั้งหลาย, จงมีแก่ท่านทุกเมื่อ เทอญ

(ทายกทายิกา เปล่งสาธุการ ๓ ครั้งว่า สาธุ สาธุ สาธุ)

คำกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศล

อิหัง เม ปุญญัง, มาตาปิตุ-อาจะริยะ-อัยยะกะ-
อัยยิกา-ญาติमितตานัง, สัพพะสัตตทานัญจะ, อุททิสสามะ.
สัพเพปิ เต, ปุญญะภาคัง, ลัทธานะ, สุขิตา โหนตุ.

ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขออุทิศบุญนี้, ให้แก่มารดาบิดา,
ครูอาจารย์, ปู่ ย่า ตา ยาย, ญาติสนิทมิตรสหาย, ของข้าพเจ้า,
พร้อมทั้งสรรพสัตว์ทั้งหลาย, ขอให้ท่านทั้งปวงเหล่านั้น, เมื่อ
ได้รับส่วนบุญนี้แล้ว, จงมีความสุข, โดยทั่วกันเทอญ

คำอธิษฐานบำเพ็ญบารมี

ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอตั้งจิตอธิษฐานว่า,	
จะให้ทานทุกอย่าง	ถึงขั้นทานบารมี,
จะรักษาศีลให้ยิ่งยวด	ถึงขั้นศีลบารมี,
จะออกจากเรือนถือบวช	ถึงขั้นเนกขัมมบารมี,
จะอบรมเพิ่มเติมปัญญา	ถึงขั้นปัญญาบารมี,
จะเพียรละบาปและทำบุญ	ถึงขั้นวิริยบารมี,
จะอดกลั้นต่อคำล่วงเกิน	ถึงขั้นขันติบารมี,
จะกล่าวถ้อยคำตามจริง	ถึงขั้นสัจจบารมี,
จะตั้งใจทำความดีทุกอย่าง	ถึงขั้นอธิฐานบารมี,
จะเจริญเมตตาภาวนา	ถึงขั้นเมตตาบารมี,
จะนั่งไว้เพื่อพิจารณาดูก่อน	ถึงขั้นอุเบกขาบารมี.

คำตั้งความปรารถนา

ข้าพเจ้าขอตั้งจิตปรารถนา ด้วยอานุภาพแห่งบุญกุศล ที่ได้บำเพ็ญแล้วในวันนี้ จงเป็นพลวปัจจัย เป็นนิสัยตามส่ง ให้ได้ความสุขความเจริญ ให้มีปัญญารู้แจ้งเห็นจริง ในพระธรรมคำสั่งสอน ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และได้เข้าถึงมรรคผลนิพพาน ในอนาคตกาลอันใกล้นี้เทอญ

กรรมวาจาสดกฐิน ญัตติทุติยกรรมวาจา

สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ. อิทัง สังฆัสสะ
กะถินะทุสลัง อุปปันนัง. ยะทิ สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง,
สังโฆ อิมัง กะถินะจีวะรัง นาคัสสะ ภิกขุโน ทะเทยยะ
กะถินัง อัตถะริตุง. เอสา ญัตติ.

สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ. อิทัง สังฆัสสะ
กะถินะจีวะรัง อุปปันนัง. สังโฆ อิมัง กะถินะจีวะรัง
นาคัสสะ ภิกขุโน เทติ กะถินัง อัตถะริตุง. ยัสสา-
ยัสสะโต ขะมะติ, อิมัสสะ กะถินะจีวะรัสสะ นาคัสสะ
ภิกขุโน ทานัง กะถินัง อัตถะริตุง, โส ตุณ्हัสสะ,
ยัสสะ นั๊กขะมะติ, โส ภาเสยยะ.

ทินนัง อิทัง สังฆะนะ กะถินะจีวะรัง นาคัสสะ
ภิกขุโน กะถินัง อัตถะริตุง. ขะมะติ สังฆัสสะ, ตัสมา
ตุณ्हี, เอวะเมตัง ธาระยามิ. (สาธุ สาธุ สาธุ)

ตัวอักษรเน้นหนา เช่น ภัน โฆ เป็นต้น ให้สวดออกเสียงชนิด
บทว่า นาคัสสะ ให้เปลี่ยนไปตาม ฉายา ของพระรูปกรานกฐิน

กรรมวาจาแปล

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ผ้ากฐินนี้เกิดแล้ว
แก่สงฆ์ ถ้าสงฆ์พร้อมเพรียงกันแล้ว ฟังให้ผ้ากฐินนี้แก่ภิกษุชื่อ
นาคะ เพื่อกรรณกฐิน นี้เป็นญัตติ

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ผ้ากฐินนี้เกิดแล้วแก่
สงฆ์ ถ้าสงฆ์พร้อมเพรียงกันแล้ว ฟังให้ผ้ากฐินแก่ภิกษุชื่อ นาคะ
เพื่อกรรณกฐิน ท่านรูปใดเห็นด้วยกับการให้ผ้ากฐินนี้แก่ภิกษุชื่อ
นาคะ เพื่อกรรณกฐิน ท่านรูปนั้นพึงนั่ง ท่านรูปใดไม่เห็นด้วย ท่าน
รูปนั้นพึงทักท้วง (หยุดสักครู่ เมื่อไม่มีผู้ทักท้วง)

ผ้ากฐินนี้อันสงฆ์ให้แล้วแก่ภิกษุชื่อ นาคะ เพื่อกรรณกฐิน
สงฆ์เห็นด้วย เพราะเหตุนั้น จึงนั่ง ข้าพเจ้าขอถือเอาความนิ่งนั้น
เป็นมติอย่างนี้ (วิ.มหา. ๕/๓๐๗)

ภาคผนวก

(๑) คำกัปปพินทุผ้าไหม

ทำพินทุว่า : **อิมัง กัปปปะพินทุง กโรมิ.**
ข้าพเจ้าใส่เครื่องหมายที่สมควรนี้ไว้

(๒) คำถอนผ้าเก่า

ถอนสังฆาฏิว่า : **อิมัง สังฆาฏิง ปัจจุทระรามิ.**
ข้าพเจ้าถอนผ้าสังฆาฏิผืนนี้

ถอนจีวรว่า : **อิมัง อุตตะราสังคัง ปัจจุทระรามิ.**
ข้าพเจ้าถอนผ้าจีวรผืนนี้

ถอนสบงว่า : **อิมัง อันตะระวาสะกัง ปัจจุทระรามิ.**
ข้าพเจ้าถอนผ้าสบงผืนนี้

(๓) คำอธิษฐานผ้าไหม

อธิษฐานสังฆาฏิว่า :
อิมัง สังฆาฏิง อะธิฐฐามิ.
ข้าพเจ้าอธิษฐานผ้าสังฆาฏิผืนนี้

อธิษฐานจีวรว่า :

อิมัง อุตตะราสังคัง อะธิฏฐามิ.

ข้าพเจ้าอธิษฐานผ้าจีวรผืนนี้

อธิษฐานสบงว่า :

อิมัง อันตะระวาสะกัง อะธิฏฐามิ.

ข้าพเจ้าอธิษฐานผ้าสบงผืนนี้

(๔) คำกรานกฐิน

กรานด้วยสังฆาฏิว่า :

อิมาเย สังฆาฏิยา กะฐินัง อัตถะรามิ.

ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้าสังฆาฏิผืนนี้

กรานด้วยจีวรว่า :

อิมินา อุตตะราสังเคนะ กะฐินัง อัตถะรามิ.

ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้าจีวรผืนนี้

กรานด้วยสบงว่า :

อิมินา อันตะระวาสะเคนะ กะฐินัง อัตถะรามิ.

ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้าสบงผืนนี้

(๕) คำอนุโมทนากฐิน

๑. ภิกษุผู้กรานกฐิน บอกให้ภิกษุทั้งหลายอนุโมทนาว่า

**อัตถะตัง ภันเต (อาวุโส) สังฆัสสะ กะถินัง,
ธัมมิโก กะถินัตถาโร, อะนุโมทะถะ.**

ท่านผู้เจริญทั้งหลาย (ท่านผู้มีอายุทั้งหลาย)
ข้าพเจ้ากรานกฐินของสงฆ์แล้ว การกรานกฐิน
เป็นไปโดยถูกต้องชอบธรรม ขอท่านทั้งหลาย
จงอนุโมทนาเถิด

๒. ภิกษุทั้งหลาย อนุโมทนาว่า :

**อัตถะตัง ภันเต (อาวุโส) สังฆัสสะ กะถินัง,
ธัมมิโก กะถินัตถาโร, อะนุโมทามิ.**

ท่านผู้เจริญ (ท่านผู้มีอายุ) ท่านได้กรานกฐินของ
สงฆ์แล้ว การกรานกฐินเป็นไปโดยถูกต้องชอบธรรม
เราทั้งหลาย ขออนุโมทนา สาธุ สาธุ สาธุ

กฐินปุจฉาวิสัชนา

๑. กฐิน คืออะไร
๒. ใครแสดงไว้
๓. แสดงไว้ที่ไหน
๔. ปรรายใคร
๕. แสดงไว้ว่าอย่างไร มีประวัติเป็นมาอย่างไร
๖. ทอดในช่วงเวลาไหน
๗. ใครทอดกฐินได้
๘. ใครทอดกฐินไม่ได้
๙. ผ้าที่ทอดกฐินได้
๑๐. ผ้าที่ทอดกฐินไม่ได้
๑๑. ใครรับกฐินได้
๑๒. ใครรับกฐินไม่ได้
๑๓. คำทอดถวายกฐินว่าอย่างไร
๑๔. กรานกฐิน ทำอย่างไร
๑๕. อนุเมทนากฐิน ทำอย่างไร
๑๖. ใครได้รับอานิสงส์
๑๗. ผู้ทอดกฐินได้อานิสงส์อย่างไร
๑๘. ผู้รับได้อานิสงส์อย่างไร

จบ คู่มือกฐิน

